

Ungas agentskap - Inblick i en pilotstudie om bemötandet av unga arbetslösa

Matilda Wrede-Jäntti

DELSAM seminarium

30 januari 2013

Ungas agentskap & Inblick i en pilotstudie om hur stöd erbjuds unga arbetslösa i huvudstadsregionen

Presentationens struktur

- Kort info om vad vi **vet** på basen av tidigare forskning om ungdomsarbetslöshet
- Presentation av **tre** olika instansers **sätt att bemöta** och hantera unga arbetslösa

Om ungdomsarbetslöshet

- Ungdomsarbetslösheten klart **högre** än för den övriga befolkningen (ofta atm. dubbelt så hög)
- Arbetslösheten är betydligt högre bland unga med **låg** utbildning
- Unga är **rörigare** på arbetsmarknaden
 - Går först (oftare arbetslösa)
 - Hittar ofta snabbare jobb (kortare arblöshet)

Om ungdomsarbetslöshet

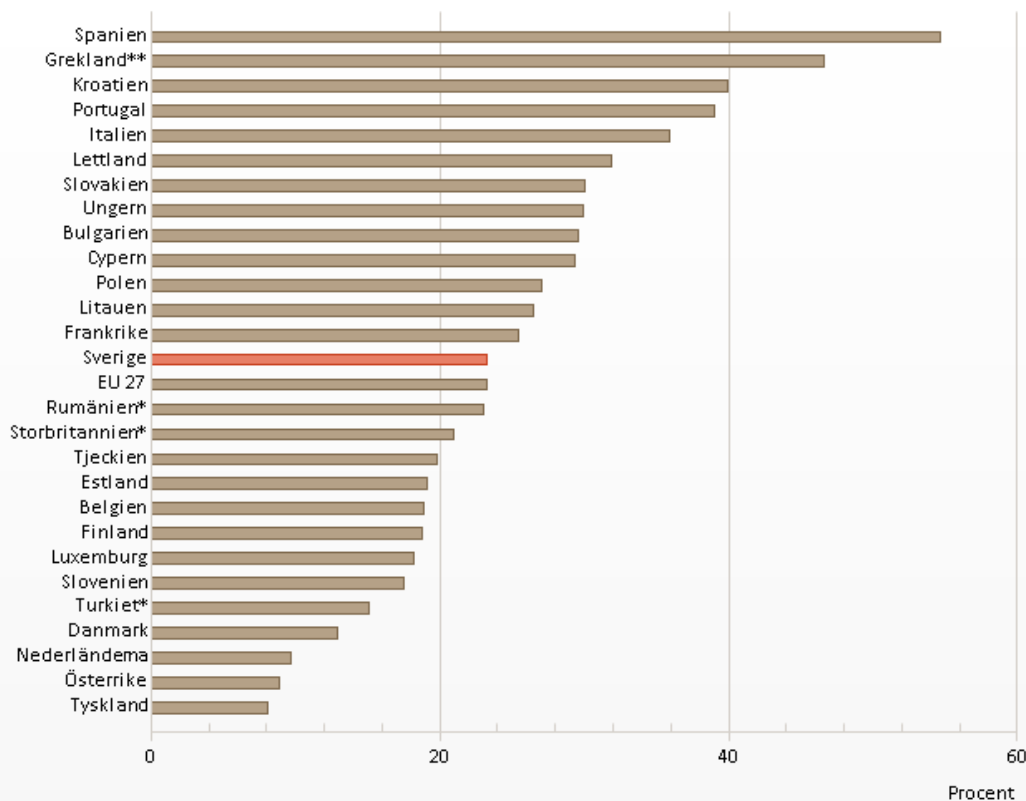
- Unga har mer **deltids-** och **visstidsjobb**
- **Få** unga erhåller inkomstrelaterad arbetslöshetspenning
- De negativa konsekvenserna antas öka markant då arbetslösheten pågått en **längre tid** (filmen HILTON/ Virpi Suutari)
- Varför är ungdomsarbetslöshet ett **problem**?
A) Individplan B) Samhällsnivå

Ungdomsarbetslösheten inom EU

Andel av arbetskraften, <25 år / 2012

Källa: Eurostat

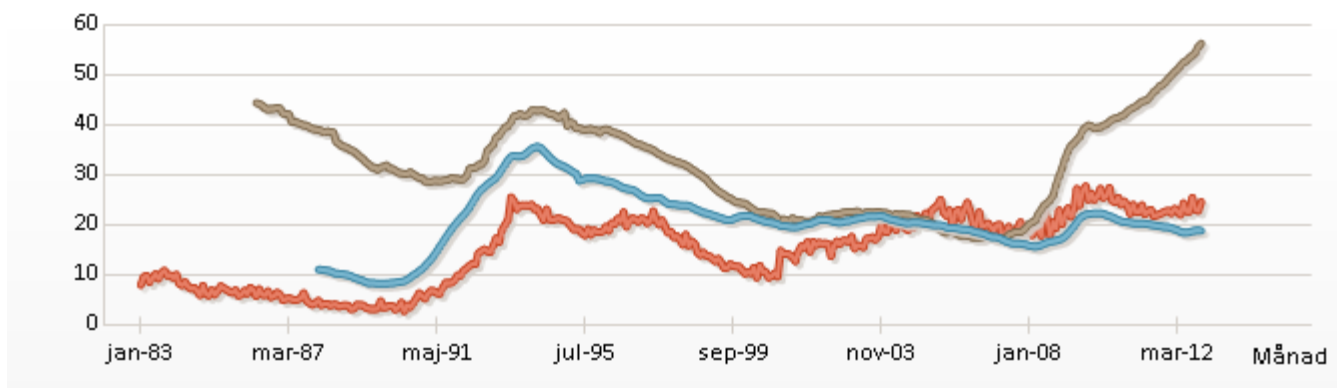

Ungdomsarbetslöshet – internationellt

Arbetslösa som andel av arbetskraften, < 25 år, säsongsjusterat

SVERIGE, FINLAND, SPANIEN *Källa: Eurostat*

Om unga

- Ungas **livsvillkor** är ofta något annorlunda
 - Är rörligare, mer varierande livsstil
 - Yrkesidentiteten är inte grundmurad
 - Sällan familj att försörja
 - Inget bolån

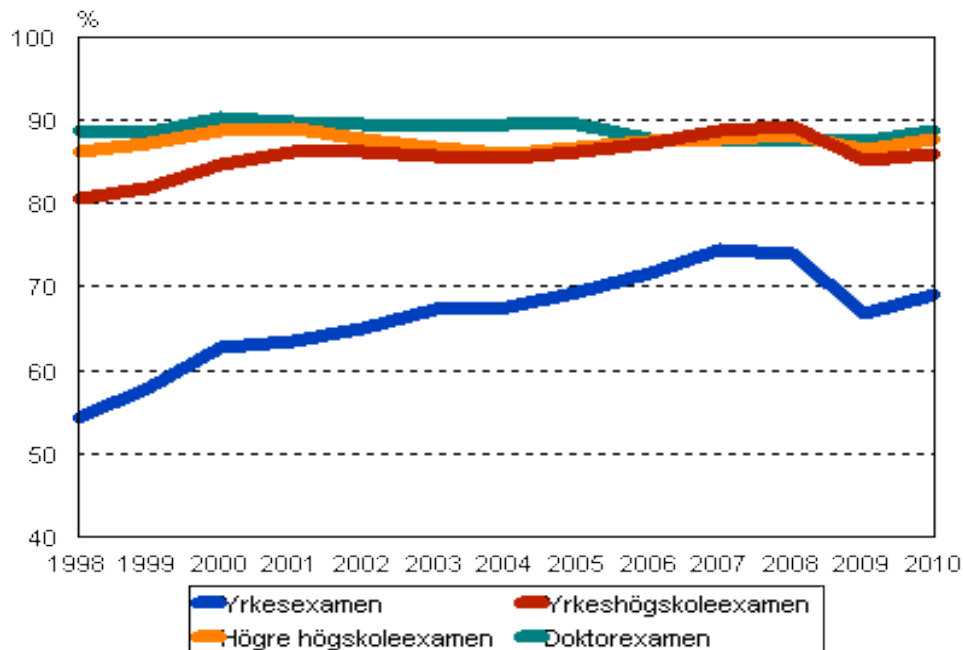
Om arbetsmarknaden

- Stora **förändringar** på arbetsmarknaden
 - fler deltids-, visstids- och timbaserade jobb (0- avtal)
 - kraven på **utbildning** har ökat
 - färre jobb finns där ingen/låg utbildning krävs

SYSSELSÄTTNING ett år efter avlagd examen

- **Sysselsättningen bland de utexaminerade ett år efter examen 1998–2010, %** *Källa: Statistikcentralen 2012*

Lösningar på (ungdoms) arbetslösheten?

- **Tiden** i arbetslivet bör förlängas
(Gäller både äldre och yngre personer)
- Bör få in **fler** i arbete:
 - De arbetslösa (unga)
 - få utbildade mammor tillbaka till arbetslivet
(ex. Vartiainen)
- **Aktivera** unga
 - söka utbildning (studera snabbare)
 - söka jobb (alla slags)
 - Inte passiveras: bruka stödformer ex. verkstäder

Lösningar på (ungdoms) arbetslösheten?

Särskilda krav /regler i relation till i synnerhet yngre

- Nedsänkningar i nivån på understöden (ex. Sannfinl.)
 - Krav på utbildning
 - Krav att ta emot erbjudet arbete (och övriga aktiverande insatser, ex. Akavas Fjäder)
 - Lägre lön för unga
 - Ungdomsgarantin
 - Sanssi -kortet; ekonomiskt stöd till arbetsgivare som anställer unga
- => De flesta inriktade på att **de unga** skall flexa

INSATSER PÅ SAMHÄLLSNIVÅ

SAMHÄLLELIGA INSATSER

1) Arbetsmarknadspolitiska

- Samhällsgarantin för unga
- Ungdomsgarantin
- Verkstäder
- Sanssi-kortet

2) Utbildningspolitiska

- * 10 klasser
- * Läroavtalsutbildning
- * Yrkesstart (2010)
- * Ökat antal studieplatser

Tre olika insatser: ungas agenskap i fokus

- Studiens syfte är att inte bara se på VAD som görs utan även **HUR** det görs
- Fokus är inriktat på de **unga** som självständiga aktörer
- I många av våra aktiveringsinsatser ingår en **individuell handlingsplan**, som den unga arbetslösa förväntas göra upp i samråd med personalen/handläggaren
- **Datainsamling** genom observation och personliga intervjuer (unga och personal)

Studiens frågeställningar

- Fysisk miljö + Vilken **stämning** råder?
- Hur **bemöts** den unga?
- **Kontinuitet**
- **Uppföljning?**
- Vilken **betydelse** tillmäts den individuella handlingsplanen?
- Hur sker **uppgörandet** av planen?
 - Tidsramarna
 - Vilken **roll** tilldelas/tar den unga i sammanhanget?

Tre olika instanser

Besökta instanser

- 1) En arbets- och näringsbyrå
- 2) En rådgivande enhet
- 3) En ungdomsverkstad

Gjorda observationer

Påtagliga skillnader i:

- Miljö
- Stämning
- Tidstillgång
- Dialog
- Roll- och ansvarsfördelningen
- Tidsspann för uppföljning
- Klientel (urval)
- Kontrollfunktionen

Frågor

- **Hur med de ungas agentskap?**
 - Delaktighet?
 - Valmöjligheter?
 - Påverkningsmöjligheter?
- **Handlar inte primärt om bättre/sämre service**
- **Värdefrågor:** a) individplan och b) samhällsnivå
 - Vad rimligt att i dessa tider kräva och erbjuda?
 - Vad kan vi förvänta oss?
 - Vilken roll är det önskvärt att lönearbete har i våra samhällen?